

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของวัยรุ่นต่อการชมภาพยนตร์ไทยในกรุงเทพมหานคร เน้นศึกษาองค์ประกอบของภาพยนตร์ไทยซึ่งปัจจุบันวัยรุ่นมีพฤติกรรมในการชมภาพยนตร์มากขึ้นเนื้อเรื่องของภาพยนตร์ไทยมีมากขึ้น ที่สำคัญภาพยนตร์ไทยสามารถผ่อนคลายความเครียดสร้างความความบันเทิงให้กับผู้รับชมเป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความพึงพอใจของวัยรุ่นต่อการชมภาพยนตร์ไทยในกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ลักษณะประชากรที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น ที่มีอายุระหว่าง 13-24 ปี อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยไม่จำกัดเพศ การศึกษา และอาชีพ

กลุ่มตัวอย่าง

กระทรวงมหาดไทย (2548, หน้า 2-4) สํารวจข้อมูลสถิติเกี่ยวกับจำนวนประชากร ปี พ.ศ. 2548 อายุระหว่าง 13-24 ปี ในกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งสิ้น 799,461 คน การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยใช้สูตรของ Yamne (1973, pp. 886-887) ที่มีค่าความเชื่อถือได้ 95% ถือว่ามีค่าความผิดพลาดมาตรฐานไม่เกิน 5% หรือที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 โดยมีสูตรขนาดของกลุ่มประชากรตัวอย่างดังต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความผิดพลาดมาตรฐาน

แทนค่าตามสูตร ได้ผลดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{799,461}{1 + 799,461(0.05)^2} \\ &= 399.79 \end{aligned}$$

ผู้วิจัยจะใช้ขนาดตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ 400 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) โดยจัดเรียงขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยวิธีจับฉลาก เพื่อให้ได้เขตที่เป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างมาจำนวน 8 เขต จากจำนวนเขตการปกครองในกรุงเทพมหานครจำนวนทั้งสิ้น 50 เขต ผลการจับสลาก ได้เขตที่เป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. เขตจตุจักร
2. เขตปทุมวัน
3. เขตบางซื่อ
4. เขตลาดพร้าว
5. เขตพญาไท
6. เขตสีลม

7. เขตบางเขน

8. เขตคอนเมือง

ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มแบบโควตา (quota sampling) โดยเก็บข้อมูลเฉพาะวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 13-24 ปี โดยไม่จำกัดเพศ การศึกษาและอาชีพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลตามสถานที่ต่าง ๆ ในแต่ละเขตของกรุงเทพมหานครเขตละ 50 คน ได้แก่ สถาบันการศึกษา ห้างสรรพสินค้า และโรงพยาบาล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (questionnaire) โดยแบบสอบถามจะประกอบด้วยชุดคำถามทั้งหมด 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะประชากรของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร คือ เพศ อายุ สถานภาพปัจจุบัน ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมในการรับชมภาพยนตร์ คือ จุดมุ่งหมาย การชมภาพยนตร์ไทยและบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกชมภาพยนตร์ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาพยนตร์ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับการความพึงพอใจต่อการชมภาพยนตร์ไทย ภาพยนตร์เป็นคำถามวัดระดับ (rating scale) เพื่อวัดระดับของความพึงพอใจในการรับชมภาพยนตร์

โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้ 5 ระดับ โดยเรียงลำดับคะแนนจากระดับความพึงพอใจในการรับชมภาพยนตร์ไทยมากที่สุด ถึงระดับความพึงพอใจในการรับชมภาพยนตร์น้อยที่สุด คือ 5-4-3-2-1 และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับความพึงพอใจในการรับชมภาพยนตร์มากที่สุด ได้ 5 คะแนน
 ระดับความพึงพอใจในการรับชมภาพยนตร์มาก ได้ 4 คะแนน
 ระดับความพึงพอใจในการรับชมภาพยนตร์ปานกลาง ได้ 3 คะแนน
 ระดับความพึงพอใจในการรับชมภาพยนตร์น้อย ได้ 2 คะแนน
 ระดับความพึงพอใจในการรับชมภาพยนตร์น้อยที่สุด ได้ 1 คะแนน

จากนั้นผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนความถี่ (SD) เพื่อนำมา เปรียบเทียบด้วยเกณฑ์ดังนี้ (Best & Kahn, 1986, p. 181)

- 1.00-1.50 มีระดับความพึงพอใจในการรับชมภาพยนตร์น้อยที่สุด
- 1.51-2.50 มีความพึงพอใจในการรับชมภาพยนตร์น้อย
- 2.51-3.50 มีระดับความพึงพอใจในการรับชมภาพยนตร์ปานกลาง
- 3.51-4.50 มีระดับความพึงพอใจในการรับชมภาพยนตร์มาก
- 4.51-5.00 มีระดับความพึงพอใจในการรับชมภาพยนตร์มากที่สุด

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเปิดโอกาสให้ผู้กรอกแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในส่วนท้ายของแบบสอบถามอีกด้วย

การหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของวัยรุ่นต่อการชมภาพยนตร์ไทยในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยและได้ทำการหาค่าความถูกต้องใช้ได้ และค่าความน่าเชื่อถือได้ของเครื่องมือวิจัย ดังต่อไปนี้

การหาค่าความถูกต้องของเครื่องมือวิจัย (validity)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ไปเปรียบเรียงแล้วไปปรึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านงานวิจัยเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องใช้ได้ของแบบสอบถาม ทางด้านเนื้อหาความเหมาะสมทางด้านภาษาที่ใช้ เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขและเลือกเอาเฉพาะคำถามที่มีความถูกต้องใช้ได้ แล้วนำไปหาค่าความน่าเชื่อถือได้ของเครื่องมือวิจัยก่อนจึงนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

การหาค่าความน่าเชื่อถือได้ของเครื่องมือวิจัย (reliability)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่มีค่าความถูกต้องใช้ได้นำมาทำการทดสอบหาค่าความน่าเชื่อถือได้หรือค่า R โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างก่อน (pre-test) จำนวน 30 คน หลังจากนั้นประมาณ 1 เดือนผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามชุดเดิมนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างเดิมซ้ำอีกครั้ง (post-test) แล้วจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาหาค่าความสัมพันธ์ (ค่า R) ให้ได้สูงกว่า 0.85 และหาค่า alpha ตามวิธีของ Cronbach เพื่อหาค่าความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) จึงจะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป (วิษณุ สุวรรณเพิ่ม, 2549, หน้า 36)

เมื่อพบว่าแบบสอบถามข้อใดมี ค่า R ต่ำกว่า 0.85 ผู้วิจัยจะนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไปทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW Version 14.0 (statistical package for the social sciences/for Windows Version 14.0) ณ สถาบันคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการแจกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วทั้งหมด 400 ชุด แจกให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้กรอกแบบสอบถามเอง (self-administered questionnaire) ที่หน้าโรงพยาบาลและโรงพยาบาลที่มีโรงพยาบาลไทยเข้าฉาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมดเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลที่ได้นั้นมาลงรหัส (coding) เพื่อให้ข้อมูลอยู่ในรูปของรหัสตัวเลขที่สามารถนำไปป้อนข้อมูลและประมวลผลกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้

การประมวลผลข้อมูลที่ได้มานั้น ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS/FW Version 14.0 (Statistical Package for the Social Sciences/for Windows Version 14.0)

ณ สถาบันคอมพิวเตอร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล เพื่อดำเนินงานวิจัยในขั้นต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยแตกต่างกันไป ดังนี้

สถิติพรรณนา (descriptive statistics)

ผู้วิจัยได้ใช้ตารางแจกแจงความถี่ อัตราส่วนร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายข้อมูลลักษณะประชากร พฤติกรรม เนื้อหา และความพึงพอใจในการรับชมภาพยนตร์ไทย

สถิติอ้างอิง (inferential statistics)

ผู้วิจัยใช้สถิติอ้างอิงในการทดสอบสมมติฐานงานวิจัย เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามของงานวิจัยโดยกำหนดให้มีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 ($\alpha = 0.05$) ผู้วิจัยได้แบ่งการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะประชากรแตกต่างกันมีผลต่อการเลือกชมภาพยนตร์ต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากรสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (t test) เพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ไทยของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน

2. ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ไทยของกลุ่มตัวอย่างที่มี อายุ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน เมื่อพบความแตกต่างในสมมติฐานจะทำการทดสอบรายคู่ด้วยการเปรียบเทียบพหุคูณ (multiple comparison) โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดหรือ Least Significant Difference--LSD เพื่อดูว่าตัวแปรคู่ใดที่มีความแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 พฤติกรรมในการเลือกชมภาพยนตร์ไทยต่างกันจะมีผลให้วัยรุ่นมีความพึงพอใจในการชมภาพยนตร์ไทยแตกต่างกัน ผู้วิจัยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมของวัยรุ่นต่อการรับชมภาพยนตร์ไทย และหากพบความแตกต่างในสมมติฐาน จะทำให้การทดสอบรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดเพื่อดูว่าตัวแปรคู่ใดที่มีความแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 องค์ประกอบของภาพยนตร์ไทยจะมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญ ผู้วิจัย ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างการนำเสนอ และหากพบความแตกต่างในสมมติฐานจะทำให้การทดสอบรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดเพื่อดูว่าตัวแปรคู่ใดที่มีความแตกต่างกัน

จากวิธีการดำเนินงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS/FW Version 14.0 (Statistical Package for the Social Sciences/for Windows Version 14.0) ณ สถาบันคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ตีความสรุปและแสดงผลในรูปแบบตารางพร้อมอภิปรายผลการศึกษา ดังจะกล่าวต่อไปในบทที่ 4